

Dobitnice knjige "Zvezdani trenutak"

U romanu "Zvezdani trenutak", autorica Clarice Lispector pripovijeda o Macabéi, prostodušnoj djevojci iz gradića Maceióa na sjeveroistoku Brazila (istog onog u koji je 1922. iz Ukrajine stigla obitelj Lispector), koja se u potrazi za boljim životom seli u Rio de Janeiro

Dvije čitateljice koje od Femine.hr i Naklade Ljevak dobivaju bestseler New York Timesa koji potpisuje brazilska autorica ukrajinskog porijekla Clarice Lispector, su:

%%IGRA%%

Junakinja romana, Macabéi, ime je dobila jer joj se majka zavjetovala Našoj Gospi od Dobre Smrti da će joj dati to ime ako preživi nakon poroda i ono je bez sumnje aluzija na Makabejce. Ne prihvativši poganske bogove Olimpa, Makabejci su odbili uklopiti se u novu civilizaciju koja im se nametala. U svojoj prostodušnosti Macabéa se također odbijala uklopiti u moderno kapitalističko društvo (jer je bila „nesposobna za život“), dok je beskrupulozni i ambiciozni Olímpico de Jesus njegov savršeni predstavnik.

Uz priču o Macabéi, u romanu se isprepleću još dvije linije, jedna narativna, u kojoj pripovjedač Rodrigo S. M. pripovijeda o samom sebi, postajući i sam likom i gotovo se nadmećući u važnosti s Macabéom, i jedna metanarativna, u kojoj se isti taj pripovjedač neprestano osvrće na proces pisanja problematizirajući mogućnost objektivnog prikazivanja stvarnosti. (...) Ali Macabéa je bila toliko nesvjesna same sebe da i nije znala da ima sudbinu. Za razliku od nekih drugih Clariceinih protagonistica, nije se propitivala, jer „tko se propituje, nepotpun je“, „nije imala svijest o samoj sebi i nije se ni na što žalila, čak je mislila da je sretna“. Macabéa tako utjelovljuje svojevrsnu Clariceinu utopiju mogućnosti čistog postojanja utemeljenog na osjetima i neukaljanog razumom, u njoj je ostalo sačuvano nešto prirodno i iskonsko, nešto što prethodi civilizaciji. (...) No, umjesto sreće u ljubavi i raskošnog života, „sudbina je za nju odabrala mračnu uličicu i slivnik“. (Dean Trdak, iz Pogovora)

O autorici: Clarice Lispector jedna je od najprevođenijih brazilskih autorica. Kratki roman "Zvezdani trenutak" (*A Hora da Estrela*, 1977.) posljednje je djelo koje je objavila za života i svojevrsna je autoričina oporuka. Tim djelom kao da je napokon pronašla mir, budući da je umrla dan prije svoga rođendana, 10. prosinca 1977.

Clarice Lispector rođena je u Čečelniku, današnjoj Ukrajini, kao dijete ukrajinskih Židova koji su bježali od pogroma, potom dolazi u Brazil i seli u Rio de Janeiro, da bi kasnije postala novinarka i spisateljica. Nakon prvog romana "Blizu divljeg srca" (*Perto do coracao selvagem*, 1943.) slijedili su romani "Svijećnjak" (*O Lustre*, 1946.) i "Grad pod opsadom" (*A Cidade Sitiada*, 1949.). Veći uspjeh postižu njezini romani "Jabuka u mraku" (*A Maca no escuro*, 1961.) i "Muka po G. H." (*A Paixao Segundo G.H.*, 1964.) koji su kritičari proglasili Clariceinim remek-djelom. Uz romane "Naukovanje ili Knjiga užitaka" (*Uma Aprendizagem ou O Livro dos Prazeres*, 1969.) i "Živa voda" (*Agua viva*, 1973.) osobito su cijenjene njezine kratke priče od kojih je kod nas prevedena zbirka "Obiteljske veze" (Disput, 2009., u prijevodu Tanje Tarbuk).

Prijevod: Dean Trdak